

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS

TEISĖS GRUPĖ

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL ELEKTROS TINKLŲ PRAL AidUMŲ PASKIRSTYMO PROPORCIJŲ IR
PRAL AidUMŲ DALIES ATSINAUJINANČIUS ENERGIJOS IŠTEKLIUS
NAUDOJANČIOMS ELEKTRINĖMS SAUSUMOS TERITORIJOJE NUSTATYMO“
PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO
„DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS
ĮSTATYMO 13 STRAIPSNIO 10 DALYJE NURODYTŲ SAULĖS ŠVIESOS ENERGIJOS
ELEKTRINIŲ PLĖTROS“ PROJEKTO (TOLIAU – KARTU PROJEKTAI)
(TAP-23-85, TAP-23-86)(TAIS NR. 23-808(2), 23-809(2))**

Nr.

Vilnius

Skubos tvarka įvertinę Projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Elektros tinklų pralaidumų paskirstymo proporcijų atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms elektrinėms sausumos teritorijoje nustatymo“ projekto (toliau – Projektas Nr. 1)

1. Pažymėtina, kad Projekte Nr. 1 pagal galiojančias teisinio reguliavimo (Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo) nuostatas Vyriausybei pavesta atlikti du veiksmus – *nustatyti* proporcijas ir *nustatyti* pralaidumų dalį. Todėl siūlytina patikslinti 1 punkte nurodytus tvarkomuosius žodžius, paliekant tik vieną jų – „*nustatyti*“.

2. Projekto Nr. 1 1.1 papunktyje numatytas laikotarpis – iki 2030 metų – turėtų atspindėti ir Projekto Nr. 1 pavadinime, pažymint, kad tai planai (projekcija) į ateitį, nes šiuo metu galiojantis teisinis reguliavimas (Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas) nenumato tokio dydžio galios.

3. Siūlytina atsisakyti Projekto 1.1 papunktyje numatytos sąlyginės formuluotės „*būtų galima*“, nes ji nevertotina teisės aktuose, vietoje jos nurodant „*bus sudarytos galimybės*“ ar pan. Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Projekto Nr. 1 1.2 papunktyje pateikiama ne teisinio pobūdžio informacija, tad siūlytina jos atsisakyti, perkeltiant ją į raštą, kuriuo Projektai teikiami išvadai gauti (toliau – Raštas). Jeigu ši informacija ir joje pateikiami dydžiai turi įtakos kituose papunkčiuose nurodytiems dydžiams, tai būtina patikslinti formuluotes visuose papunkčiuose. Tikslinant siūlytina papildomai įvertinti galimybę sujungti šiuos papunkčius į vieną.

4. Būtina patikslinti Projekto Nr. 1 1.3.1 papunktyje vartojamą sąvoką „*pažeidžiami vartotojai*“ kaip ji nustatyta Elektros energetikos įstatymo 2 str. 94 d. („*pažeidžiamas elektros energetikos vartotojas*“) arba pateikti nuorodą, kad ši sąvoka suprantama taip, kaip įstatyme. Taip pat siūlytina papildyti Raštą informacija ir teisiniais argumentais dėl Projekto Nr. 1 1.3 papunktyje nustatytų dydžių apskaičiavimo.

5. Siūlytina atsisakyti Projekto Nr. 1 2.2 papunktyje pateikto pavedimo kaip perteklinio, nes Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai įgaliojimai suteikti aukštesnės galios teisės aktu – Elektros energetikos įstatymu.

6. Siūlytina Projekto Nr. 1 2.4 ir 2.5 papunkčius perkelti į kitą (atitinkamai 3) punktą, nes tai tvarkomojo (organizacinio) pobūdžio nuostatos, nesusijusios su pralaidumų dalies nustatymu.

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 13 straipsnio 10 dalyje nurodytų saulės šviesos energijos elektrinių plėtros“ projekto (toliau – Projektas Nr. 2):

7. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“ (toliau – Reglamentas), 19.6 papunkčio reikalavimus, kartu su Projektais turi būti pateiktas suinteresuotų institucijų gautų pastabų ir pasiūlymų įvertinimas (derinimo pažyma, nurodyta Reglamento 34 punkte). Pažymėtina, kad kartu su Projektais pateiktoje derinimo pažymoje įtrauktos tik dvi Teisingumo ministerijos 2023 m. sausio 27 d. rašte pateiktos pastabos, tačiau tiek 3, tiek 4 pastabos neįtrauktos ir neaptartos, nors į jas neatsižvelgta. Papildomai pažymėtina, kad siūlytina atsižvelgti į Teisingumo ministerijos 4 pastabą dėl Projekto Nr. 2.

8. Pažymėtina, kad Projektas Nr. 2 nesukuria teisinio aiškumo situacijos, nes iš jo nuostatų nėra aišku, kokia apimtimi bus vykdoma saulės šviesos energijos elektrinių plėtra ir kada ji bus stabdoma. Projekte Nr. 2 numatyti Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos saulės šviesos energijos elektrinių plėtros *principai* nėra numatyti Elektros energetikos įstatyme, priešingai nei kita kompetencija – funkcijos elektros energetikos sektoriuje (Elektros energetikos įstatymo 9 str.) ar įgaliojimai kituose įstatymo straipsniuose.

9. Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 „Dėl Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos), 22 punkte nustatyta, kad rengiant naują teisės akto projektą, preambulėje paprastai nurodomas teisės akto priėmimo teisinis pagrindas (t.y., įstatyminė nuostata). Pažymėtina, kad preambulėje nurodytas teisinis pagrindas nėra tinkamas ir pakankamas, todėl siūlytina patikslinti Projekto Nr. 2 preambulę.

10. Pažymėtina, kad trūksta teisinio aiškumo, ar Projekte Nr. 2 minimas „*technologinis saulės šviesos energijos elektrinių plėtros vertinimas*“ yra tapatus Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gruodžio 29 d. nutarimo Nr. 1333 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimo Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“ pakeitimo“ 1.3 papunkčiu pakeisto 1.22 papunktyje nurodytam *Lietuvos energetikos agentūros kartu su Valstybine energetikos reguliavimo taryba atliktam technologiniam, ekonominiam ir socialiniam atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtros ir paramos schemos vertinimui*. Siūlytina patikslinti (arba suvienodinti) šias formuluotes. Taip pat pažymėtina, kad suinteresuotųjų institucijų pateiktose pastabose minima, kad šis vertinimas nebuvo pateiktas (pristatytas) viešai visuomenei ir suinteresuotoms institucijoms susipažinimui ar diskusijai, tad juo remiantis teisės akte gali būti pažeistas teisėkūros atvirumo ir skaidrumo principas.

Bendra pastaba:

11. Rašte nurodyta, kad, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas. Tokia nuostata laikytina ydinga teisėkūros atžvilgiu, nes Projektai įgyvendina įstatymines nuostatas ir jais siūloma reglamentuoti naujus, iki tol nereglamentuotus teisinius santykius. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 15 straipsniu, šiuo atveju turėtų būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas ir pažymoje pateikti vertinimo rezultatai.

Teisės grupės patarėja

Renata Adomaitytė-Šliogerienė